# Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 2. 2025, sp. zn. 6 Tdo 65/2025, ECLI:CZ:NS:2025:6.TDO.65.2025.3

**Číslo:** 45/2026

**Právní věta:**

K doručení písemnosti zaslané obviněnému orgánem činným v trestním řízení do datové schránky podnikající fyzické osoby podle § 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, dojde jen tehdy, pokud se obviněný do datové schránky přihlásí podle § 17 odst. 3 téhož zákona (viz stanovisko č. 1/2017-V. Sb. rozh. st.). Fikce doručení ve smyslu § 17 odst. 4 téhož zákona je v takovém případě vyloučena, neboť ta se uplatní jen u písemností zaslaných do oborově příslušné datové schránky. Obviněný, který je podnikající fyzickou osobou, může nicméně označit pro účely doručování (§ 64 odst. 4 tr. ř.) i tu datovou schránku, kterou používá pro účely podnikání. V takovém případě se uplatní fikce doručení ve smyslu § 17 odst. 4 téhož zákona, nevylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.

**Soud:** Nejvyšší soud

**Datum rozhodnutí:** 04.02.2025

**Spisová značka:** 6 Tdo 65/2025

**Číslo rozhodnutí:** 45

**Číslo sešitu:** 8

**Typ rozhodnutí:** Usnesení

**Hesla:** Doručování

**Předpisy:** § 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.
§ 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb.
§ 4 zákona č. 300/2008 Sb.
§ 64 odst. 4 tr. ř.

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech trestních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Nejvyšší soud k dovolání obviněného J. K. zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 1. 10. 2024, sp. zn. 55 To 268/2024, jakož i další rozhodnutí na ně obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a věc přikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočce v Liberci k novému projednání a rozhodnutí.*

**I.**
**Dosavadní průběh řízení**

1. Rozsudkem Okresního soudu v Liberci (dále též „soud prvního stupně“ nebo jen „soud“) ze dne 20. 5. 2024, sp. zn. 5 T 35/2023, byl obviněný J. K. (dále „obviněný“, příp. „dovolatel“) uznán vinným zvlášť závažným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, jehož se podle jeho skutkových zjištění dopustil způsobem specifikovaným ve výroku rozsudku.

2. Obviněný byl za tento zvlášť závažný zločin odsouzen podle § 283 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 28 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou.

3. O odvolání obviněného proti tomuto rozsudku rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále „odvolací soud“) usnesením ze dne 1. 10. 2024, sp. zn. 55 To 268/2024, tak, že ho podle § 256 tr. ř. zamítl.

## II.
## Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti citovanému usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím svého obhájce Mgr. Davida Rolného dovolání, jež opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř., neboť byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání, přičemž došlo také k porušení jeho ústavně zaručených práv.

5. Obviněný namítl, že veřejné zasedání bylo konáno dne 1. 10. 2024 v jeho nepřítomnosti. Bez omluvy se k němu nedostavil, neboť o konání veřejného zasedání nevěděl. Vyrozumění mu bylo zasláno dne 9. 9. 2024 do datové schránky vedené na něj jako fyzickou osobu podnikající a po uplynutí 10denní lhůty bylo doručeno fikcí. Doručení písemnosti nebylo účinné, jelikož fikce doručení je vyloučena v případě doručení fyzické osobě do její datové schránky užívané pro podnikání.

6. Závěrem svého dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 1. 10. 2024, sp. zn. 55 To 268/2024, a věc vrátil odvolacímu soudu k novému projednání.

7. Nejvyšší státní zástupce se k dovolání obviněného vyjádřil prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“), který předně uvedl, že námitku obviněného pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. podřadit lze a tato je navíc důvodná. Klíčové pro závěr, zda lze přes nepřítomnost obviněného veřejné zasedání konat či nikoli, je především ověření toho, zda bylo řádně vykázáno doručení a zda tedy vůbec měl možnost zvážit svoji účast u jednání.

8. Obviněnému bylo v průběhu přípravného řízení a řízení před soudem prvého stupně doručováno prostřednictvím poskytovatele poštovní služby. Zásadní problémy s doručením přitom nebyly, eventuálně byly posléze vyřešeny. Odlišně pak postupoval až Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, který obviněného o konání veřejného zasedání vyrozuměl prostřednictvím datové schránky. Vyrozumění bylo uvedeným soudem do datové schránky odesláno dne 28. 8. 2024 a doručeno fikcí bylo podle soudu dne 9. 9. 2024.

9. Podle názoru státního zástupce je však podstatné, že v případě zmiňované datové schránky se jedná o datovou schránku podnikající fyzické osoby. Jelikož předmětná trestná činnost drogového charakteru nebyla obviněným spáchána v souvislosti s jeho podnikáním, nebylo možné doručovat mu písemnost prostřednictvím této datové schránky podnikající fyzické osoby. Takový závěr vyplývá jak z judikatury soudů, tak kupříkladu i z komentářové literatury k občanskému soudnímu řádu, který se podpůrně použije i pro pravidla doručování v trestním řízení. Lze tedy dojít k závěru, že přestože je

obviněný držitelem datové schránky podnikající fyzické osoby, nebylo mu v dané věci možno doručovat písemnosti související s jeho trestnou činností coby „nepodnikající“ fyzické osoby právě do jeho datové schránky podnikající fyzické osoby.

10. Obecně lze připustit, že by takto mohlo být postupováno, pokud by obviněný tuto datovou schránku podnikající fyzické osoby výslovně v předmětné trestní věci označil jako adresu pro účely doručování. V dané věci však státní zástupce z jemu dostupného spisového materiálu nic takového nezjistil. Jinak vyjádřeno, pokud obviněný explicitně neuvedl v rámci trestního řízení, že požaduje doručovat písemnosti do datové schránky podnikající fyzické osoby, nemohl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci datovou schránku podnikající fyzické osoby považovat za adresu určenou pro účely doručování. Doručoval-li do ní přesto vyrozumění o konání veřejného zasedání, pochybil a takovou zásilku tudíž nelze považovat za řádně doručenou, a to ani tzv. fikcí. Absence řádného doručení vyrozumění dovolateli bránila Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočce v Liberci v tom, aby veřejné zasedání dne 1. 10. 2024 konal a o podaném odvolání rozhodl.

11. Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 1. 10. 2024, sp. zn. 55 To 268/2024, i další rozhodnutí na ně obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí. Současně státní zástupce vyjádřil souhlas s tím, aby Nejvyšší soud rozhodoval podle § 265r odst. 1 tr. ř. v neveřejném zasedání.

12. Pro úplnost se dodává, že obviněný samostatným podáním učinil podnět k odložení výkonu dovoláním napadeného usnesení a státní zástupce ve svém vyjádření navrhl tomuto podnětu vyhovět. O tomto podnětu rozhodl předseda senátu Nejvyššího soudu samostatným usnesením.

## III.
## Přípustnost dovolání

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda jej podala osoba oprávněná. Shledal přitom, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

## IV.
## Důvodnost dovolání

14. Obviněný, jak již plyne z výše uvedeného (část II.), své dovolání založil na tvrzení o naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d), tedy že byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání.

15. Uvedený důvod dovolání předpokládá, že se v rozporu se zákonem konalo hlavní líčení nebo veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného, ač měla být jeho přítomnost umožněna nebo zajištěna, čímž byl obviněný zkrácen na svém právu, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti, a aby se tak mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Účelem práva obviněného na projednání trestní věci v jeho přítomnosti je pak zejména zajištění reálné možnosti vyjádřit se před soudem k tomu, co je mu v obžalobě kladeno za vinu, a k důkazům, na nichž je obžaloba založena. Odlišně jsou poté trestním řádem kladeny požadavky na přítomnost obviněného u hlavního líčení (§ 196 a násl. tr. ř.), které je těžištěm a vyvrcholením procesu dokazování, a požadavky, za kterých lze takto jednat ve veřejném zasedání (§ 232 a násl. tr. ř.).

16. Dovolací důvod je naplněním ústavního právo obviněného vyjádřit se ke všem prováděným důkazům. Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý v rámci práva na soudní a jinou právní ochranu i ústavně zaručené právo na projednání věci v jeho přítomnosti. Podle § 12 odst. 6 tr. ř. je obviněný stranou trestního řízení a je jednou z nejdůležitějších osob, které mají postavení strany. Účelem práva obviněného na projednání trestní věci v jeho přítomnosti je zejména zajistit mu reálnou možnost vyjádřit se před soudem k tomu, co je mu v obžalobě kladeno za vinu, a k důkazům, na nichž je obžaloba založena.

17. Obviněný namítl, že se nemohl zúčastnit veřejného zasedání o odvolání, protože mu nebylo řádně doručeno vyrozumění o jeho konání.

18. Podle § 233 odst. 1 tr. ř. předseda senátu předvolá k veřejnému zasedání osoby, jejichž osobní účast při něm je nutná. O veřejném zasedání vyrozumí státního zástupce, jakož i osobu, která svým návrhem dala k veřejnému zasedání podnět, a osobu, která může být přímo dotčena rozhodnutím, jestliže tyto osoby nebyly k veřejnému zasedání předvolány; vyrozumí též obhájce, popřípadě zmocněnce a zákonného zástupce nebo opatrovníka těchto osob. K předvolání nebo vyrozumění připojí opis návrhu, kterým byl k veřejnému zasedání dán podnět.

19. Podle § 233 odst. 2 tr. ř. den veřejného zasedání stanoví předseda senátu tak, aby osobě, která k veřejnému zasedání dala svým návrhem podnět, osobě, která může být přímo dotčena rozhodnutím, obhájci nebo zmocněnci těchto osob, jakož i státnímu zástupci zbývala od doručení předvolání k veřejnému zasedání nebo od vyrozumění o něm alespoň pětidenní lhůta k přípravě. Zkrácení této lhůty je možné jen se souhlasem toho, v jehož zájmu je lhůta dána. U ostatních osob, které se k veřejnému zasedání předvolávají nebo o něm vyrozumívají, je třeba zachovat zpravidla třídenní lhůtu.

20. Ze spisového materiálu se zjišťuje, že podle protokolu o veřejném zasedání konaném dne 1. 10. 2024 předsedkyně senátu zjistila, že u osoby, která k veřejnému zasedání dala svým návrhem podnět, a u osoby, která může být přímo dotčena rozhodnutím, byla zachována pětidenní lhůta od doručení předvolání, popřípadě vyrozumění. Podle referátu založeného na č. l. 378 vydala předsedkyně senátu pokyn obviněného vyrozumět na obě známé poštovní adresy, přičemž následně je připsána zkratka „DS“ značící, že doručováno bylo do datové schránky. To potvrzuje připojené Potvrzení o dodání a doručení do datové schránky, podle něhož byla zpráva dodána do schránky ID: XY dne 28. 8. 2024 a doručena fikcí dne 9. 9. 2024.

21. Z protokolu o výslechu obviněného ze dne 11. 1. 2022 se dále zjišťuje, že obviněný uvedl adresu trvalého pobytu, zvolil si adresu pro účely doručování (XY, pozn. v protokolu je zřejmě chyba v psaní, neboť do úředního záznamu o podaném vysvětlení byla uvedena ulice XY) a uvedl, že nemá datovou schránku. Stejné údaje obviněný uvedl také ve zmíněném úředním záznamu a při výslechu dne 19. 12. 2022. Na uvedenou doručovací adresu bylo obviněnému doručováno v průběhu řízení před soudem prvního stupně.

22. Zřizování datových schránek upravuje zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon č. 300/2008 Sb.“). Podle § 2 tohoto zákona jsou tři druhy schránek – fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Podle § 3 má fyzická osoba nárok na zřízení jedné datové schránky fyzické osoby. Zároveň může být stejné osobě zřízena datová schránka podnikající fyzické osoby podle § 4.

23. Nejvyšší soud ve svém plenárním stanovisku ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015, publikovaným pod č. 1/2017 Sb. rozh. st., vyložil, že „[m]á-li fyzická osoba zřízeno více datových schránek (např. datovou schránku fyzické osoby a datovou schránku podnikající fyzické osoby, nebo advokát datovou schránku podnikající fyzické osoby – advokáta, ale též insolvenčního správce nebo daňového

poradce), je třeba jí doručovat písemné vyhotovení rozhodnutí, jiných úkonů a další písemnosti do té datové schránky, která odpovídá povaze doručované písemnosti.“

24. Z výše uvedeného vyplývá, že při doručování do datové schránky je třeba zásadně zvolit oborově správnou, tj. povaze doručované písemnosti odpovídající, datovou schránku. Tou je v případě písemností doručovaných obviněnému orgánem činným v trestním řízení datová schránka fyzické osoby podle § 3 zákona č. 300/2008 Sb. Zásilku týkající se trestního řízení, tedy např. obsahující informaci o provádění procesního úkonu (zaslání vyrozumění o konání veřejného zasedání), je sice možno obviněnému doručit i jejím zasláním do datové schránky podnikající fyzické osoby podle § 4 téhož zákona, avšak pouze tak, že se do datové schránky přihlásí. To plyne z již zmiňovaného plenárního stanoviska, konkrétně jeho textu podle něhož „Písemné vyhotovení rozhodnutí či jiného úkonu anebo jiná písemnost, které byly dodány do datové schránky adresáta, jsou doručeny okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu (viz § 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech)“. Je-li však písemnost zaslaná do jiné datové schránky téže fyzické osoby, tedy v případě písemnosti zasílané obviněnému orgánem činným v trestním řízení do datové schránky podnikající fyzické osoby a on se do datové schránky nepřihlásí, nemůže nastat tzv. fikce jejího doručení ve smyslu § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb.

25. Stejné stanovisko o nutnosti rozlišování datových schránek je obsaženo i v odborné literatuře k občanskému soudnímu řádu. Podle komentáře k § 46 odst. 1 o. s. ř. se vždy doručuje jen do té datové schránky, s níž doručovaná písemnost věcně souvisí, což souvisí s otázkou mnohosti datových schránek téhož držitele. V soudních řízeních je proto při doručování účastníku třeba rozlišit, zda se dané řízení (doručovaná písemnost) týká podnikání fyzické osoby a případně i v jakém oboru (a pak je třeba doručovat do datové schránky podnikající fyzické osoby v příslušném oboru) nebo jde o věc soukromou, která se podnikání netýká (a pak je třeba doručit do datové schránky fyzické osoby) – viz PODANÝ, Jan. § 46 [Adresa pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 16.

26. Šetřením Nejvyššího soudu bylo potvrzeno, že datová schránka ID: XY byla skutečně vedena na osobu J. K. jako podnikající fyzickou osobu. Vzhledem k tomu, že trestní řízení pro skutek kvalifikovaný jako zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku je vedeno vůči obviněnému jako fyzické osobě, je nutno konstatovat, že písemnost byla odvolacím soudem zaslána do oborově nepříslušné datové schránky, neboť ta jím byla zřízena pro účely jeho podnikání, resp. pro doručování písemností s jeho podnikáním souvisejících. Takovou písemností není vyrozumění o konání veřejného zasedání o odvolání v trestní věci.

27. Lze dodat, že stejný názor, podle něhož je při doručování nezbytné rozlišovat typ datové schránky a povahu doručované písemnosti v závislosti na roli a postavení adresáta, jehož se písemnost týká, zastává též jak judikatura Nejvyššího soudu ve vztahu k občanskoprávnímu řízení (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2018, sp. zn. 20 Cdo 3887/2017, a související usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2018, sp. zn. II. ÚS 2385/18), tak i judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 7 Afs 46/2010, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2013, sp. zn. 7 Afs 5/2013, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2014, sp. zn. 3 Ads 100/2013, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, sp. zn. 8 As 109/2015).

28. Odvolacím soudem bylo obviněnému doručováno vyrozumění o konání veřejného zasedání do datové schránky podnikající fyzické osoby podle § 4 zákona č. 300/2008 Sb. Obviněný se do datové schránky v době předcházející veřejnému zasedání nepřihlásil, a písemnost proto nebyla doručena

podle § 17 odst. 3 téhož zákona. S ohledem na povahu písemnosti (vyrozumění o procesním úkonu trestního řízení) ji odvolací soud doručoval do nesprávné datové schránky, a nemohla proto nastat tzv. fikce jejího doručení. Obviněnému tudíž nebylo vyrozumění o konání veřejného zasedání řádně doručeno.

29. Nebylo-li obviněnému řádně doručeno vyrozumění o konání veřejného zasedání, nemohla být zachována ani pětidenní lhůta k přípravě na veřejné zasedání vyžadovaná § 233 odst. 2 tr. ř. Za takové situace nebylo možno veřejné zasedání konat a o podaném odvolání rozhodnout. „Není-li pětidenní lhůta dodržena u některé z osob, v jejíž prospěch je stanovena, a taková osoba nesouhlasí s jejím zkrácením, je třeba odročit veřejné zasedání (§ 238 ve vztahu k § 219 odst. 1)“ – viz PÚRY, František. § 233 [Příprava veřejného zasedání]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2917–2918.).

30. Odvolací soud však takto nepostupoval. Nesprávně zjistil, že pětidenní lhůta byla v případě obviněného zachována a konal veřejné zasedání v jeho nepřítomnosti. Porušil tak jeho právo na spravedlivý proces, neboť o odvolání obviněného rozhodl ve veřejném zasedání, pro jehož konání nebyly splněny podmínky, a jeho právo na projednání věci v jeho přítomnosti.

## V.
## Závěrečné shrnutí a způsob rozhodnutí dovolacího soudu

31. K doručení písemnosti zaslané obviněnému orgánem činným v trestním řízení do datové schránky fyzické podnikající osoby podle § 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, dochází jen tehdy, pokud se do datové schránky přihlásí (§ 17 odst. 3 téhož zákona). Doručení tzv. fikcí ve smyslu § 17 odst. 4 téhož zákona je v takovém případě vyloučeno, neboť se uplatní jen u písemností zaslaných do oborově příslušné datové schránky.

32. V posuzované věci Nejvyšší soud zjistil, že odvolacím soudem bylo obviněnému vyrozumění o konání veřejného zasedání zasláno do jeho datové schránky fyzické podnikající osoby, do níž se před datem konání veřejného zasedání nepřihlásil. K doručení této zásilky obviněnému proto nedošlo. Odvolací soud v důsledku toho nemohl konat veřejné zasedání, neboť nebyla zachována pětidenní lhůta stanovená zákonem v § 233 odst. 2 tr. ř. Pokud za této situace odvolací soud při veřejném zasedání, jemuž obviněný v důsledku vady nastalé při doručování nebyl přítomen (a současně nikterak neprojevil vůli, aby se veřejné zasedání uskutečnilo v jeho nepřítomnosti), o podaném odvolání rozhodl, porušil zákon v ustanoveních upravujících podmínky konání veřejného zasedání. Uvedenou vadou je naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř.

33. S ohledem na shora uvedené Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 1. 10. 2024, sp. zn. 55 To 268/2024, jakož i další rozhodnutí na ně obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočce v Liberci k novému projednání a rozhodnutí.

34. Úkolem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci je znovu projednat a rozhodnout o odvolání obviněného, a to při splnění požadavků, které zákon pro odvolací řízení stanoví.

35. Tímto způsobem rozhodl Nejvyšší soud o dovolání obviněného za splnění podmínek § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání.

36. Zbývá dodat, že o podnětu obviněného na odklad (resp. přerušení) výkonu dovoláním napadeného usnesení rozhodl předseda senátu Nejvyššího soudu samostatným usnesením.